

Memo - stand van zaken SDDI project Gelderland d.d. 11 mei 2020

Stand van zaken voorbereiding spreektijd bodem

Voor iedere regio is contact gezocht om de voorbereiding van de zogenaamde 'spreektijd bodem' in gang te zetten. Onder deze noemer worden sessies georganiseerd waarbij het werkveld bodem en ondergrond breder binnen de gemeenten en vooral bij degenen die bezig zijn met Omgevingsvisies en -plannen onder de aandacht te brengen. In de regio Gelderse Vallei heeft de spreektijd bodem reeds plaatsgevonden. Voor de meeste overige regio's in Gelderland is de spreektijd inmiddels in voorbereiding, ieder met hun eigen focus. Een gemeenschappelijke wens uit de regio's is om het netwerk tussen bodemprofessionals en programmamanagers Omgevingswet te bevorderen en bodem een plaats te geven in het toekomstig beleid en regelgeving. Voor de spreektijd bodem wordt de denklijn 'huiswerk klaar' gebruikt als basis. Dit is onderstaand nader toegelicht.

Huiswerk klaar

De denklijn 'huiswerk klaar' (zie onderstaand figuur) biedt een kapstok om binnen gemeenten/regio's de stand van zaken op te maken en te komen tot ordening en acties. Tijdens de sessie fungeert het 'huiswerk klaar' document als basis, waarop de sessie nader wordt ingevuld. Uiteraard worden hierbij verschillende accenten gelegd, gerelateerd aan de verschillende ambities, belangen en wensen uit de regio's. Het huiswerk klaar document geeft inzicht in hoeverre de gemeenten / regio's vanuit het blikveld Bodem & Ondergrond klaar zijn voor de transitie naar de Omgevingswet en waar zij nog aan moeten werken.

Een belangrijke constatering uit het traject SDDI is dat er veel tegelijkertijd speelt. De energiecollega's bereiden bijvoorbeeld een regionale energiestrategie (RES) voor, waarin bodemenergie een belangrijke rol speelt en waarin verbindingen tussen energie-aanbod en vraag ondergronds verlopen. De ruimteclaims vanuit de RES komen bovenop de ruimtelijke adaptatie die is ingegeven vanuit klimaatverandering. Daarnaast zijn er ambitieuze doelstellingen om de landbouw circulair in te richten, en zo zijn er meer opgaven die iets verlangen van het bodem- en watersysteem. Vragen hieromtrent kunnen iedere dag op tafel komen en dan is het aan ons om de juiste antwoorden te bieden. Het is essentieel dat men voor dat vraagstuk klaar is, ofwel het huiswerk af heeft.

Stand van zaken bestuurlijke bijeenkomst

Begin mei heeft de provincie Gelderland een overleg gehad met de stuurgroep om een bestuurlijke bijeenkomst te bespreken. Er bleek veel animo voor een dergelijke bijeenkomst in Gelderland, omdat men van mening is dat er ook op bestuurlijk vlak nog steeds stappen moeten worden gezet bij het onderkennen van het belang van de ondergrond (meer) te betrekken bij maatschappelijke opgaven en de uitwerking in omgevingsbeleid. Er dient verbreding te worden gezocht naar meerdere bestuurslagen, waar her en der nog behoorlijke stappen zijn te maken. Een bestuurlijke bijeenkomst - in navolging van de verschillende spreektijden bodem - kan hier de gewenste impuls in geven. Om de juiste snaar te raken bij bestuurders is het belangrijk om na te gaan welke waarden zij belangrijk vinden. Welke politieke keuzes worden gemaakt en waarom? Dit is allemaal van invloed op de uiteindelijke beleidsuitwerking.

Bestuurlijk overleg Midden-Holland

In de regio Midden-Holland heeft reeds een bestuurlijk overleg plaatsgevonden. Dit heeft bestuurders in de regio aan het denken gezet en doen realiseren dat op veel vlakken nog kennis, kunde en middelen ontbreken. Om gehoor te geven aan de zorgen bij de betreffende gemeenten is een brief geschreven aan het ministerie.

Inspiratie uit Midden- en West-Brabant

In de regio Midden- en West-Brabant wordt eveneens een bestuurlijk overleg georganiseerd (september 2020). De provincie Gelderland heeft de wens geuit om over de schouder van Brabant mee te kijken om zodoende

inspiratie voor eigen sessie op de doen. Op basis hiervan is gevraagd aan het kernteam van Noord-Brabant in hoeverre zij hiervoor open staan. De provincie is inmiddels akkoord met 'hergebruik' van hun opzet en draaiboek voor een bestuurlijke bijeenkomst in Gelderland. Uiteraard moet de opzet op maat worden gemaakt voor Gelderland.

Planning en voorbereiding

Ten aanzien van de planning van het bestuurlijk overleg in Gelderland wordt aangegeven dat deze moet volgen op de spreektijden bodem. Derhalve is een overleg niet eerder in te plannen dan eind 2020 of begin 2021. Dit geeft ook voldoende tijd om het zorgvuldig voor te bereiden. Er wordt geopperd om korte inspirerende videoboodschappen in te zetten om bestuurders warm te maken voor het overleg komende winter.

Stand van zaken project digitale atlas Culemborg

Het project omtrent de digitalisering van kaartmateriaal in Culemborg is begin mei van start gegaan. Kern van het project is om aan de hand van reële casus de waarde van de digitale atlas over het voetlicht te krijgen binnen de gemeente en te kijken op welke wijze het gebruik van de atlas binnen gemeentelijke trajecten verinnerlijkt kan worden. Het idee is om dit vorm te geven rondom drie actuele thema's/casussen die binnen de gemeente thans spelen. Het is de wens van de gemeente Culemborg om haar gehele atlas te digitaliseren en in een interactieve IT omgeving te krijgen. Hiervoor worden parallel aan dit project ook stappen gezet. Evenwel, dit project beoogt niet om de gehele atlas te digitaliseren. Alhoewel digitaliseren van bepaalde onderdelen plaats zal vinden en er verkend wordt hoe het technisch is te realiseren, ligt de nadruk op het verder uitwerken van de gebruikersbehoeften, het oefenen met vragen uit de praktijk, en het oefenen met nieuwe werkwijzen en organisatiestructuren zoals die binnen de gemeenten straks gevolgd zullen gaan worden in het kader van het werken met de Omgevingswet.

Het project is aansprekend volgens de provincie en vormt een mooie pilot om te delen. Het SDDI consortium is bovendien bezig om samen met Deltares een traject op te starten waarbij het gebruik van digitale ondergrondinformatie centraal staat.

Stand van zaken studentenopdracht HVHL

Gezien de huidige maatregelen tegen de verspreiding van Covid-19 in Nederland bleek het moeilijk om studenten te vinden en te begeleiden voor de praktijkopdrachten die we in het originele programma hadden opgesteld. Derhalve is gezamenlijk besloten om, in plaats van deze praktijkopdrachten, voor alle regio's spreektijden bodem te organiseren. Nu heeft de Hogeschool Van Hall Larenstein (HVHL) alsnog een tweetal studenten weten te vinden voor de opdracht omtrent de effecten van zonneweides op de bodem. Het zou zonde zijn om deze mogelijkheid door het gewijzigde programma onbenut te laten. Derhalve is besloten om de studenten alsnog aan de slag te laten en te begeleiden in het proces. Zij werken momenteel een onderzoeksvoorstel uit dat moet resulteren in een handreiking voor gemeenten die hen moet ondersteunen bij de afweging voor de aanleg van zonneweides in het kader van de opgave 'energietransitie'. Omwille van de hoeveelheid tijd en effectiviteit richten de studenten zich op de regio OVIJ, die ook een projectvoorstel heeft ingediend bij het uitvoeringsprogramma Bodem & Ondergrond) omtrent korte en lange termijn monitoring van effecten van zonneweiden op de bodem.

Stand van zaken follow-up / doorstart consortium SDDI

Er is binnen het kernteam van SDDI overleg geweest over een doorstart (SDDI2) na beëindiging van het UP programma in november 2020. Hier bleek binnen de drie consortiumpartijen animo voor te zijn, en is het voornemen uitgesproken voor het sluiten van een hernieuwde samenwerkingsovereenkomst. De vraag speelt wel in hoeverre het UP (of een opvolger van het UP) in een vervolgproject kan faciliteren. Hierbij dient te worden nagedacht over hetgeen we als SDDI te bieden hebben aan de verschillende regio's. Momenteel werken we een aantal concrete producten uit die niet als eindproduct moeten worden beschouwd. Veel gemeenten zijn nu volop in beweging in het kader van de transitie naar de Omgevingswet, maar moeten nog steeds grote stappen blijven zetten voor een optimale overgang. Hierbij zijn de bestaande en vertrouwde structuren die mede vanuit SDDI zijn opgebouwd of ge(re)activeerd een uitstekend uitgangspunt, van waaruit we de volgende fase in kunnen gaan.

Voor Gelderland is het belangrijk om bij het vervolg de verbinding te zoeken met andere projecten, bijvoorbeeld het project 'bodembeheer van de toekomst', welke momenteel al sterk is verbonden met SDDI en wordt gehost op de website van SDDI. Zo zijn er meerder trajecten waar aansluiting mee wordt gezocht (denk aan SPRONG).